Raadsvoorstel Besluitvormend

Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-21-169221
datum voorstel:	9 april 2021
datum collegevergadering:	20 april 2021
datum raadsvergadering:	3 juni 2021
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Mevr. M.E.I. Volten
behandelend ambtenaar:	Sjoukje Eringa
e-mailadres:	S.Eringa@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

In te stemmen met de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland en daarbij geen gebruik te maken van het indienen van wensen en bedenkingen.

Inleiding
De Regionale Omgevingsagenda (ROA) is een zelfbindend en levend document voor de dertien gemeenten in Holland Rijnland (Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Zoeterwoude).

Het Algemeen Bestuur Holland Rijnland heeft in november 2019 de opdracht gegeven om de Regionale Agenda Holland Rijnland uit te werken en een Integraal Ruimtelijk Afwegingskader voor Holland Rijnland op te stellen. Gelet op de grote ruimtelijke opgaven en ambities in de regio is het belangrijk om gezamenlijk vroegtijdig keuzes te maken, omdat deze opgaven en ambities ruimtelijke consequenties kennen en niet allemaal mogelijk zouden kunnen passen binnen de regio: nadere keuzes zijn nodig bij de uitwerking ervan.

De eigen kracht en identiteit van de regio staan centraal bij het realiseren van de doelstellingen uit de ROA. De stedelijkheid, hoogwaardige bedrijvigheid en verbindingen met andere economieën en de wereld, het uitstekende vestigingsklimaat in een zeer gewaardeerd divers cultuur- en natuurlandschap zijn allemaal belangrijke onderdelen. Onze regio is uniek en veelzijdig in de drukke Randstad.

Bestaand kader en context
Regionale Structuurvisie Holland Rijnland
Hart van Holland: Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 en naar een regionale aanpak
Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek

Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek 2016
Structuurvisie Teylingen 2030
Woonvisie [woningbouwafspraken tot 2030]

Concept Regionale Energie Strategie (RES 1.0)
Concept Regionale Strategie Mobiliteit (RSM)

Beoogd effect
In de Regionale Omgevingsagenda (ROA) staan de opgaven en keuzes waarvoor de regio het optimale schaalniveau is. Vanuit de ROA kan gelobbyed worden voor de regio op provinciale en landelijke tafels.

De balans van reuring en rust is in onze regio goed, maar kwetsbaar. Met de ROA willen we de transitieopgaven die op ons afkomen, de druk op de ruimte vanuit de stedelijke gebieden en de bereikbaarheid, waterbeheer en energievoorziening integraal benaderen.

Argumenten

1.1. *De ROA geeft een integrale benadering van alle ruimte vragende functies om keuzes te maken voor de lange termijn.*
In de kern bespreekt de Regionale Omgevingsagenda hoe op een integrale wijze alle ruimte-vragende functies een plek kunnen krijgen of waar keuzes gemaakt moeten worden.
Het gaat niet alleen om toekomstige woningbouw of locaties voor bedrijvigheid, maar er is daarbij nadrukkelijk integraal gekeken naar de samenhang met, afhankelijkheden en gevolgen op andere thema's zoals naast wonen en werken, bereikbaarheid, natuur en landschap, energie, klimaat en gezondheid.
We willen niet alleen wonen in onze mooie regio, maar ook werk vinden, alle gebieden kunnen bereiken, genieten van de diverse landschappen, de stroomvoorzieningen met duurzame bronnen op peil houden, rekening houden met klimaatverandering en dat alles met zo gezond mogelijke inwoners en een prettig leefklimaat voor mens, plant en dier.

1.2. *Onderstaande keuzes in de ROA zijn in lijn met de vastgestelde Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek*

1.2.1 As Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn
Op langere termijn na 2030 zetten we in op verdere ruimte bieden voor grote verstedelijkingsvraagstukken op de gehele as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn, om aan de ene kant ruimte voor deze vragen te bieden, complementariteit tussen deze kernen te bieden en ondersteunend aan elkaar te laten zijn.
Daarmee ontstaat een sterk cluster, een motorblok welke is "opgehangen" aan de nationale noord-zuid en oost-west structuren in de Randstad. Met letterlijk knooppunt Leiden Centraal als draaischijf in de regio.

1.2.2 Vitale en veelkleurige kernen
Alle kernen vitaal in Holland Rijnland, waarbij beperkte woningbouw en bedrijvigheid in de nabijheid mogelijk is in en nabij de kernen.
De nadruk voor de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn is een bewuste keuze om de gebieden buiten deze zone zoveel mogelijk te ontzien, en daar geen grootschalige woningbouw te realiseren en daarmee de landelijke kwaliteit van delen van de regio te behouden.
Dat betekent niet dat er in de vitale en veelkleurige kernen niks meer kan, maar wel met respect voor het omringende landschap: landschappelijke verstedelijking, kleinschalig, en passend binnen het karakter van het woon- werk en het landschappelijke klimaat.

1.2.3. Groen en blauw dichtbij huis
Natuur, groen en water dienen een plek dichtbij huis te krijgen, ook gezien de klimaatopgaven waarvoor de regio gesteld wil staan. Een gezonde leefomgeving staat in de regio Holland Rijnland hoog in het vaandel. Bereikbaarheid van groene

en waterrijke gebieden, zowel klein als groot, in en om de stad, is daarvoor randvoorwaardelijk en bevorderlijk voor de gezondheid van onze inwoners. Dit zijn opgaven voor de bebouwde gebieden als voor het groene en blauwe landschap.

1.2.4. Regionale Landschapsstrategie
Voor het landschap willen we maatwerk bieden, door te werken aan een landschapsstrategie. Een strategie waarbij de opgaven per landschap duidelijk worden, probleemeigenaarschap wordt onderkend, urgentie en termijn duidelijk worden met de bijbehorende financiële consequenties en strategieën.
Delen van het landschap zijn beschermd, functioneren prima, en zijn uniek in zijn soort. We denken daarbij aan de kust en het Nationaal Park Hollandse Duinen, de Hollandse plassen en de Nieuwkoopse plassen. Het landschap kent echter vele transitie opgaven. Voor een deel zal het landschap op dezelfde wijze doorontwikkeld kunnen worden en kan blijven bestaan zoals het is: 'De boer, hij akkert voort'. Maar voor een deel zijn de transitie opgaven zo groot dat wijziging en doorontwikkeling van landschappen onvermijdelijk zijn.

1.2.5. Nieuwe opgaven
Of het landschap nou bebouwd, groen of blauw is, de komende periode zal het landschap verrijkt worden met (nieuwe) opgaven die op ons afkomen. Een daarvan is de energieopgave die gaat leiden tot ruimteclaims voor de elektriciteits-infrastructuur en de opwek voor duurzame energie met zon en wind. De RES 1.0 biedt daartoe voor de kortere termijn voldoende aanknopingspunten, voor de langere termijn na 2030 is een volgende slag nodig.

1.3. *De ROA hangt nauw samen met andere regionale strategische documenten*
De ROA hangt samen met de andere regionaal strategische documenten, zoals de Regionale Energie Strategie (RES 1.0), de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) en de mogelijk toekomstige Regionale Landschapsstrategie (voor welke we in deze Regionale Omgevingsagenda een lans willen breken).
De verschillende sub-regionale agenda's: Omgevingsagenda Hart van Holland, Strategische Agenda Rijn en Veenstreek, en Strategische Agenda Ruimte Duin en Bollenstreek vormen belangrijke bouwstenen en zijn zoveel mogelijk verwerkt in de ROA.
In de uitvoering bepalen we welke opgaven regionaal opgepakt moeten worden, en wat beter op sub-regionaal of lokaal niveau het beste uitgewerkt kan worden.

1.4. *De ROA sluit goed aan bij de NOVI (Nationale Omgevingsvisie) en andere belangrijke documenten van hogere overheden*
Er is nu een momentum vanwege de activiteiten en plannen vanuit de hogere en andere overheden. Zo worden voor het opstellen van de NOVI-agenda voor het Groene Hart de eerste stappen gezet, worden nadere afspraken gemaakt naar aanleiding van het verschijnen van de Landsdelige Omgevingsagenda Zuid West (voor Zuid-Holland en Zeeland), en worden middelen vrijgemaakt vanuit het nationale Groeifonds voor o.a. infrastructuur. Ook de Groeiagenda voor Zuid-Holland gaat haar (economische) uitwerkingen kennen. Dan is het goed dat de regio haar eigen verhaal opgesteld.

1.5. *De bestaande verstedelijkingsafspraken tot 2030 worden gerespecteerd*
We sluiten aan op het landelijk en provinciaal beleid en leveren een bijdrage aan de Groeiagenda Zuid-Holland. We omarmen de Verstedelijkingsstrategie als leidraad voor toekomstige ontwikkeling. We nemen alle vastgestelde en harde plannen voor nieuwbouw of andersoortige afspraken mee als gegeven die niet ter discussie staan.
Maar bestaande afspraken (op het gebied van verstedelijking en mobiliteit) zijn niet altijd voldoende om deze verstedelijking op de kortere termijn te kunnen realiseren. In de ROA zoeken we voor de middellange en lange termijn naar aanvullende oplossingen in de regio.

1.6. *Voor de verstedelijkingsopgave na 2030 is gebruik gemaakt van het Dashboard Verstedelijking en Landschap*

Het College van Rijksadviseurs heeft in samenspraak met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een Dashboard Verstedelijking en Landschap ontwikkeld.
Dit Dashboard is gebruikt voor een ruimtelijke verkenning op basis van de hypothese dat er na 2030 nog eens 30.000 extra woningen nodig zijn binnen deze regio. Hierin zijn vier extreme scenario's doorgerekend, de uitkomsten hiervan hebben geleid tot het benoemen van de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn als een duurzaam concept voor toekomstige ruimtelijk-economische ontwikkeling (wonen/werken) op de langere termijn in onze regio.

Kanttekeningen

1. *Door de gewenste einddatum van het Algemeen Bestuur en de lokale besluitvormingsprocessen wordt niet bij elk van de dertien gemeenten voldoende ruimte geboden om de aanlevertermijnen te halen.*
   Alle gemeenteraden in Holland Rijnland hebben de gelegenheid gekregen om een presentatie te krijgen in de lokale commissie en zijn uitgenodigd voor een gezamenlijke radenconferentie in mei (19 mei '21 ovb).

Financiële consequenties

Het opstellen van de Regionale Omgevingsagenda valt onder de begroting van Holland Rijnland.

Aanpak, uitvoering en participatie

De Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland (ROA) is gebaseerd op Hart van Holland: Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040, de Strategische Agenda Rijn- en Veenstreek en de Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek.
De ROA heeft een samenhang met de Regionale Energie Strategie (RES) en de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) en de mogelijk toekomstige Regionale Landschapsstrategie.

Nadat de ROA is vastgesteld wil Holland Rijnland een integraal uitvoeringsprogramma opstellen waarin de uitvoeringslijnen uit de verschillende regionale documenten worden geïntegreerd. Het uitwerken van de ontwikkelmogelijkheden van de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn, een Landschapsstrategie als vehikel voor het versterken van de diverse landschappen, het gefaseerd kunnen ontwikkelen van Alphen aan den Rijn als complete stad en als knoop van huidige en toekomstige infrastructuur in het oostelijk deel van de regio waar de omliggende kernen van Alphen verder van kunnen profiteren.

Speciale aandacht wordt gegeven aan de Duin- en Bollenstreek gezien de vele ruimteclaims, het karakter van het veelkleurige en kleinschalige landschap en de ligging nabij grote ontwikkelingen net aan de andere kant van de Ringvaart in de Haarlemmermeer.

In dit integrale uitvoeringsprogramma wordt samen met de subregio's en de subregionale agenda's en met gebruikmaking van de lijnen uit de RES 1.0 en de RSM gewerkt aan het concreet maken van de plannen in ingreep, termijn, inzet en benodigde governance. Dit vormt de opmaat voor een lobbystrategie voor zowel beleidslijnen, plannen en benodigde investeringen.

Duurzaamheid

In de Regionale Omgevingsagenda is duurzaamheid een integraal onderdeel. Er is voor een duurzame Greenport, voor openbaar vervoer- en fietsverbindingen, concept-RES 1.0, landschap, natuur en biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
In Hillegom, Katwijk, Lisse en Noordwijk wordt hetzelfde raadsvoorstel ingediend. De ambities en opgaven van de Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek zijn opgenomen in de Regionale Omgevingsagenda en op elkaar afgestemd.

Urgentie
Het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland wil de Regionale Omgevingsagenda vaststellen in haar vergadering op 30 juni 2021.

Evaluatie
De Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland is een dynamisch document evenals de lokale Omgevingsvisies. Periodiek zal gekeken worden of dit document bijgesteld moet worden.

Bijlagen en achtergrondinformatie
1. Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland

namens het college van burgemeester en wethouders,

Jeroen F.A. Tomassen	Carla G.J. Breuer
secretaris	burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 20 april 2021 met als onderwerp Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet,

besluit:

In te stemmen met de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland en daarbij geen gebruik te maken van het indienen van wensen en bedenkingen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 3 juni 2021,

Robert van Dijk griffier	Carla G.J. Breuer voorzitter